ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlásené: 12.06.1984 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

48

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje úplné znění zákona České národní rady ze dne 26. června 1978 č. 77 Sb., o státní správě ve školství, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem České národní rady ze dne 27. dubna 1982 č. 49 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, a zákonem České národní rady ze dne 2. dubna 1984 č. 31 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních

ZÁKON České národní rady o státní správě ve školství

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Účel zákona

Účelem zákona je stanovit působnost a úkoly orgánů státní správy ve školství a vytvořit předpoklady k tomu, aby tyto orgány, školy a školská zařízení důsledně uskutečňovaly státní školskou politiku.

§ 2
Orgány státní správy ve školství

Orgány státní správy ve školství jsou

a) národní výbory,

b) ministerstvo školství České socialistické republiky,

c) jiné ústřední orgány státní správy, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

§ 3
Národní výbory

(1) Národní výbory spravují školy a školská zařízení, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Národní výbory při správě škol a školských zařízení školy a školská zařízení zřizují a zrušují podle stanovené sítě [§ 14 odst. 2 písm. b) a c)], hospodářsky je zabezpečují ve svých plánech a rozpočtech, odborně je vedou, vykonávají v nich inspekci výchovy a vzdělávání a činí další opatření

ve státní správě na úseku školství podle tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů k všestrannému zabezpečení cílů a úkolů státní školské politiky.

(3) Sítí škol a školských zařízení se rozumí jejich územní rozmístění s uvedením jejich druhů a typů; u středních škol se v této síti uvádějí studijní nebo učební obory, u středních odborných učilišť, zvláštních odborných učilišť a středisek praktického vyučování též příslušný ústřední orgán a orgán oprávněný zřídit střední odborné učiliště, zvláštní odborné učiliště a středisko praktického vyučování.

(4) Hospodářským zabezpečením škol a školských zařízení se rozumí zajišťování jejich investiční výstavby, provozu a údržby a zajišťování náležitostí poskytovaných pracovníkům podle pracovněprávních předpisů.

(5) Odborným vedením škol a školských zařízení se rozumí organizování výchovně vzdělávacího procesu tak, aby se uskutečňoval v rámci státní školské politiky a podle stanovených učebních plánů a učebních osnov, péče o výběr, dislokaci, politický a odborný růst pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

§ 4
Ředitel školy

(1) Školu (školské zařízení) řídí její ředitel. V nepřítomnosti ředitele řídí školu (školské zařízení) zástupce ředitele, a není-li zástupce ředitele ustanoven, jiný člen pedagogického sboru, pověřený ředitelem.

(2) Ředitel odpovídá za ideovou pedagogickou a odbornou úroveň a výsledky práce školy, vytváří podmínky pro práci všech pracovníků, řídí a kontroluje práci všech pracovníků i žáků; pečuje o další ideově politické, pedagogické a odborné vzdělávání pracovníků.

(3) Ředitel rozhoduje o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech občanů1) v případě svěřených mu tímto zákonem.

(4) Ředitel střední školy nebo ředitel zvláštního odborného učiliště zřizuje poradní sbor jako svůj poradní orgán. Členy poradního sboru ředitele střední školy nebo ředitele zvláštního odborného učiliště mohou být jen politicky a odborně vyspělí zástupci socialistických organizací (organizací průmyslových, zemědělských, organizací vykonávajících obchodní činnost, organizací poskytujících služby, družstevních organizací, kulturních, uměleckých organizací a společenských organizací). Členy poradního sboru ředitele střední školy nebo ředitele zvláštního odborného učiliště mohou být i zástupci místního národního výboru v sídle školy. Poradní sbor pomáhá řediteli střední školy nebo řediteli zvláštního odborného učiliště zejména při řešení otázek přípravy žáků pro povolání, praktického vyučovaní, výchovy mimo vyučování a materiálního vybavení škol.

ČÁST DRUHÁ
PŮSOBNOST ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY NA ÚSEKU ŠKOLSTVÍ

§ 5
Místní národní výbor

(1) Místní národní výbor zřizuje a zrušuje se souhlasem okresního národního výboru jesle, mateřskou školu, společné zařízení jeslí a mateřské školy, dětský útulek, školní jídelnu a místní dům pionýrů a mládeže.2)

(2) Místní národní výbor zajišťuje provoz mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, dětského útulku, zřízených národním výborem, a základní školy, zvláštní školy, školní jídelny a místního domu pionýrů a mládeže.

(3) Místní národní výbor rozhoduje o přijímání dětí do mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, dětského útulku, zřízených národním výborem, a do školní jídelny, školní družiny a školního klubu základní školy, jestliže počet přihlášených dětí přesahuje počet dětí, které je možno do těchto zařízení umístit; jinak přijímá děti ředitel zařízení. Při přijímání dětí do školských zařízení zřízených národním výborem spolupracuje místní národní výbor s Revolučním odborovým hnutím a s ostatními společenskými organizacemi. Přijímání dětí do jeslí se řídí zvláštními předpisy.3)

(4) Místní národní výbor ve střediskové obci, mimo působnost uvedenou v odstavcích 1 až 3, se souhlasem okresního národního výboru

a) zřizuje a zrušuje základní školu,

b) stanoví obvod školy a školských zařízení, které zřizuje.

§ 6
Městský národní výbor

(1) Městský národní výbor vykonává mimo působnosti, která přísluší místnímu národnímu výboru ve střediskové obci (§ 5 odst. 4), též působnost, která podle § 10 jinak přísluší okresnímu národnímu výboru.

(2) Městský národní výbor dále

a) zřizuje a zrušuje školská zařízení, která slouží školám jim zřizovaným,

b) zabezpečuje provoz škol a školských zařízení, která zřizuje.

(3) Městský národní výbor první a druhé kategorie4) zřizuje a zrušuje

a) se souhlasem okresního národního výboru městský dům pionýrů a mládeže, městskou stanici mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, městské středisko školního stravování, lidovou školu umění a lidovou školu jazyků,

b) se souhlasem krajského národního výboru základní školu při zdravotnickém zařízení, školu v přírodě a dětský domov.

(4) Městský národní výbor první kategorie zřizuje a zrušuje městské pedagogické středisko, městskou pedagogicko-psychologickou poradnu a technické a materiálové středisko.

§ 7
Okresní národní výbor

(1) Okresní národní výbor zřizuje a zrušuje, pokud z § 5 odst. 4 a § 6 nevyplývá jinak,

a) okresní pedagogické středisko, okresní pedagogicko-psychologickou poradnu, okresní dům pionýrů a mládeže, okresní stanici mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, okresní středisko školního stravování a technické a materiálové středisko,

b) po projednání s příslušným místním národním výborem základní školu, zvláštní školu, zvláštní mateřskou školu, lidovou školu umění a lidovou školu jazyků,

c) se souhlasem krajského národního výboru základní školu při zdravotnickém zařízení, školu v přírodě a dětský domov,

d) školská zařízení sloužící školám uvedeným pod písmeny B) a c).

(2) Okresní národní výbor dává souhlas ke zřízení a zrušení mateřské školy a společného zařízení jeslí a mateřské školy, které zřizuje a zrušuje socialistická organizace.

(3) Okresní národní výbor odborně vede

a) školy a školská zařízení, která zřizuje místní národní výbor (§ 5 odst. 1 a 4) a městský národní výbor (§ 6),

b) školy a školská zařízení uvedená v odstavcích 1 a 2.

§ 8

Okresní národní výbor stanoví obvod mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, zvláštní mateřské školy, základní školy a zvláštní školy, pokud z § 5 odst. 4 a § 6 nevyplývá jinak.

§ 9

(1) Okresní národní výbor hospodářsky zabezpečuje školy a školská zařízení uvedená v § 7 odst. 1; u škol a školských zařízení, jejichž provoz zabezpečuje místní národní výbor (§ 5 odst. 2) a městský národní výbor [§ 6 odst. 2 písm. b)], zabezpečuje okresní národní výbor investiční výstavbu a věci vyplývající z pracovněprávních vztahů pracovníků těchto škol a školských zařízení. Hospodářské zabezpečení jestli se řídí zvláštními předpisy. 5)

(2) Okresní národní výbor plní úkoly organizace vyplývající z pracovněprávních vztahů pro pracovníky škol a školských zařízení uvedených v § 5 odst. 1, § 6 odst. 2 písm. a), odst. 3 a 4 a v § 7 odst. 1 a pro ředitelky, učitelky a dětské sestry v mateřské škole nebo ve společném zařízení jeslí a mateřské školy, jakož i pro vedoucí v dětském útulku, půjde-li o předškolní zařízení zřízené socialistickou organizací; ustanovuje ředitele těchto škol a školských zařízení. Pracovněprávní vztahy pracovníků jeslí se řídí zvláštními předpisy.5)

§ 10

Okresní národní výbor rozhoduje o přijetí dítěte do školy, které dovrší šestý rok věku v době od počátku školního roku do konce roku kalendářního, o odložení začátku povinné školní docházky,6) o dočasném nebo trvalém osvobození žáka od povinnosti docházet do školy a o jiném způsobu jeho vzdělávání, jestliže žák pro svůj zdravotní stav nemůže tuto povinnost plnit, a o osvobození od povinné školní docházky dítěte, které pro svůj duševní stav není schopno vzdělávání.7) Příslušný k rozhodování je okresní národní výbor, v jehož územním obvodu dítě plní povinnou školní docházku nebo tuto povinnost má plnit.

Krajský národní výbor

§ 11

(1) Krajský národní výbor zřizuje a zrušuje

a) střední odborné učiliště, střední odborné učiliště pro mládež vyžadující zvláštní péči, střední odborné učiliště zajišťující pouze teoretické vyučování a zvláštní odborné učiliště, a to pro organizace řízené nebo spravované národními výbory,

b) gymnázium, střední odbornou školu, konzervatoř, jazykovou školu, školský ústav umělecké výroby a těsnopisný ústav,

c) základní školu pro žáky smyslově nebo tělesně postižené nebo pro žáky s vadami řeči nebo pro žáky s více vadami nebo pro žáky obtížně vychovatelné, zvláštní školu pro žáky smyslově nebo tělesně postižené nebo pro žáky s vadami řeči nebo pro žáky s více vadami nebo pro žáky obtížně vychovatelné, pomocnou školu, mateřskou školu pro děti smyslově nebo tělesně postižené a mateřskou školu pro děti s vadami řeči,

d) školská zařízení sloužící školám uvedeným pod písmeny a) až c).

(2) Krajský národní výbor zřizuje a zrušuje krajský pedagogický ústav, krajskou pedagogicko-psychologickou poradnu, krajský dům pionýrů a mládeže, krajskou stanici mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, domov mládeže, zvláštní výchovné zařízení (dětský výchovný ústav, výchovný ústav pro mládež a ústav s výchovně léčebným režimem), diagnostický ústav, školní výpočetní středisko a krajské středisko školního stravování.

(3) Krajský národní výbor může zřídit základní školu pro rozvíjení mimořádného nadání a talentů žáků, pokud takovou školu zřizuje ve společné správě se střední školou pro rozvíjení mimořádného nadání a talentů žáků.7a)

(4) Krajský národní výbor dává souhlas

a) ke zřízení nebo zrušení středního odborného učiliště a zvláštního odborného učiliště zřizovaného generálním ředitelem výrobní hospodářské jednotky nebo orgánem, který plní funkci obdobnou funkci generálního ředitele, popřípadě ředitelem hospodářské organizace, určené příslušným ústředním orgánem,

b) ke zřízení nebo zrušení střediska praktického vyučování zřizovaného ředitelem (vedoucím) organizace, pro kterou se žáci připravují pro výkon povolání; příslušným je krajský národní výbor, v jehož územním obvodu je nebo má být zřízeno středisko praktického vyučování,

c) k ustanovení ředitelů škol uvedených v tomto odstavci a vedoucích středisek praktického vyučování a k jejich uvolnění z funkce.8)

(5) Krajský národní výbor

a) může po projednání s orgánem, který zřídil střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování, určit v souladu s národohospodářským plánem, že ve středním odborném učilišti nebo středisku praktického vyučování budou připravovat žáci i pro jiné organizace,9)

b) může zřídit střední odborné učiliště pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštní odborné učiliště i pro přípravu mládeže pro dělnická povolání, která nebude připravována pro určitou organizaci,9a)

c) může zřídit středisko praktického vyučování pro přípravu mládeže vyžadující zvláštní péči i pro potřebu organizací, které neřídí ani nespravuje, popřípadě pro přípravu mládeže, která nebude připravována pro určité organizace,9b)

d) určuje střední školy, v nichž budou plnit povinnou školní docházku žáci, kteří úspěšně ukončili základní školu, nemají ukončenou povinnou školní docházku a nebyli přijati ke studiu ve střední škole, do které se přihlásili nebo přihlášku ke studiu ve střední škole nepodali, ani si nevybrali žádnou školu, kterou jim krajský národní výbor nabídl v rámci volných míst ve středních školách,9c)

e) vyjadřuje se ke zřízení nebo zrušení středního odborného učiliště, které zajišťuje pouze teoretické vyučování.9d)

§ 12

Krajský národní výbor odborně vede školy a školská zařízení uvedená v § 11.

§ 13

Krajský národní výbor hospodářsky zabezpečuje školy a školská zařízení uvedená v § 11 odst. 1 až 3 odst. 5 písm. b) a c) a plní úkoly organizace vyplývající z pracovněprávních vztahů pracovníků škol a školských zařízení uvedených v § 11 odst. 1 písm. b) až d), odst. 2 a 3 a odst. 5 písm. b) a c) a učitelů škol uvedených v § 11; ustanovuje ředitele škol a školských zařízení uvedených v § 11

odst. 1 až 3 a odst. 5 písm. b) a vedoucího střediska praktického vyučování uvedeného v § 11 odst. 5 písm. c).

Ministerstvo školství České socialistické republiky

§ 14

(1) Ministerstvo školství České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo školství“) jako ústřední orgán státní správy České socialistické republiky řídí státní správy na úseku školství, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Ministerstvo školství

a) vydává obecně závazné právní předpisy o zřizování a zrušování a o organizaci škol a školských zařízení k zabezpečení jednotného výkonu státní správy národními výbory na úseku školství a k zajištění výchovné a vzdělávací činnosti škol a školských zařízení,

b) stanoví a upravuje po projednání s příslušnými ústředními orgány a krajskými národními výbory síť středních škol, škol pro mládež vyžadující zvláštní péči, zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a síť školních hospodářství,

c) vydává zásady, podle nichž stanoví krajský národní výbor síť ostatních škol a školských zařízení, které nejsou uvedeny pod písmenem b),

d) stanoví druhy a náležitosti vysvědčení a ostatních školních tiskopisů, jakož i způsob jejich evidence,

e) stanoví zásady pro ideové a pedagogické řízení škol v oboru působnosti jiných ústředních orgánů,

f) stanoví po projednání s příslušnými ústředními orgány podmínky pro přijímaní a studium cizinců ve středních školách,

g) stanoví v dohodě s ministerstvem spravedlnosti České socialistické republiky postup při zabezpečování vzdělávání občanů ve výkonu trestu odnětí svobody,

h) může zřídit školský ústav umělecké výroby a těsnopisný ústav10) jako přímo řízené organizace a pověřit je metodickým řízením ostatních ústavů tohoto druhu.

(3) Ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o zřizování, činnosti, organizaci a jednání poradního sboru ředitele střední školy a ředitele zvláštního odborného učiliště.

(4) Ministerstvo školství vydává obecně závazné právní předpisy o stejnokrojích pro žáky a pracovníky v oboru své působnosti.

§ 14a

Při ministerstvu školství se zřizuje Ústřední poradní sbor pro koordinaci výchovy mládeže pro dělnická povolání. Jeho úkolem je vyjadřovat se k zásadním otázkám výchovy mládeže pro dělnická povolání. Členy tohoto poradního sboru jmenuje ministr školství České socialistické republiky (dále jen „ministr školství“) zpravidla podle návrhů vedoucích ústředních orgánů a krajských národních výborů.

ČÁST TŘETÍ
INSPEKCE VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

§ 15

Inspekce výchovy a vzdělávání jako součást řízení školství je kontrolou výchovy a vzdělávání poskytovaných ve školách a školských zařízeních.

§ 16

(1) Hlavním posláním inspekce výchovy a vzdělávání je kontrola ideově politické, pedagogické, odborné a metodické činnosti škol a školských zařízení tak, aby byl zajištěn jednotný vliv státu na tuto činnost.

(2) Inspekce výchovy a vzdělávání kontroluje též úroveň řízení škol a školských zařízení z odborného i pedagogického hlediska, vytváření kádrových a potřebných materiálně technických podmínek pro jejich účinnou práci; poskytuje též odbornou pedagogickou pomoc učitelům a ostatním pracovníkům škol a školských zařízení.

(3) Na školách v působnosti jiných ústředních orgánů inspekce výchovy a vzdělávání kontroluje, jak jsou uplatňovány zásady stanovené ministerstvem školství pro ideové a pedagogické řízení škol [§ 14 odst. 2 písm. e)], a kontroluje vyučování všeobecně vzdělávacím předmětům.

(4) V oblasti přípravy mládeže pro dělnická povolání inspekce výchovy a vzdělávání též kontroluje, jak ústřední orgány, organizace a zařízení pro výchovu mládeže, které odpovídají za přípravu mládeže pro dělnická povolání, dodržují a plní úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů a z jiných opatření v této oblasti. Součástí této kontroly je též kontrola úrovně a účinnosti resortního dozoru i úrovně řízení přípravy mládeže pro dělnická povolání v organizacích a jejich nadřízených orgánech.

§ 17

(1) Inspekce výchovy a vzdělávání se člení na školní inspekci a státní dozor na přípravu mládeže pro dělnická povolání.

(2) Školní inspekci vykonávají ministerstvo školství, krajské národní výbory a okresní národní výbory. Státní dozor na přípravu mládeže pro dělnická povolání vykonávají ministerstvo školství a krajské národní výbory.

§ 18

Ústřední inspekci výchovy a vzdělávání vykonává ministerstvo školství svými ústředními školními inspektory; inspekci výchovy a vzdělávání v krajích a okresech vykonávají krajští a okresní školní inspektoři, kteří jsou pracovníky příslušných národních výborů.

§ 19

Školní inspektoři projednávají výsledky inspekční činnosti s ředitelem školy nebo školského zařízení. Školní inspektoři mohou ukládat řediteli, popřípadě dalším pracovníkům školy nebo školského zařízení závazné pokyny týkající se obsahu a organizace výchovně vzdělávacího procesu; jsou oprávněni pozastavit výkon nezákonného nebo pedagogicky nesprávného opatření učitele, ředitele školy nebo školského zařízení nebo školního inspektora orgánu státní správy nižšího stupně a jsou povinni informovat o tom orgán příslušný ke zjednání nápravy.

§ 20

Podrobnější úkoly inspekce výchovy a vzdělávání, práva a povinnosti školních inspektorů a zásady pro resortní dozor stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem; stanoví též závazný plán hlavních úkolů inspekce výchovy a vzdělávání, kvalifikační předpoklady školních inspektorů a zásady pro jejich výběr, přípravu a další vzdělávání.

ČÁST ČTVRTÁ
ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

§ 21
Plnění povinné školní docházky mimo území Československé socialistické republiky

(1) Děti československých státních občanů mohou plnit povinnou školní docházku mimo území Československé socialistické republiky, pokud v případech odůvodněných zájmy společnosti a rodičů odjíždějí k dočasnému pobytu s rodiči do zahraničí (dále jen „zvláštní způsob plnění povinné školní docházky“).

(2) O zvláštním způsobu plnění povinné školní docházky rozhoduje okresní národní výbor, v jehož územním obvodu dítě plní povinnou školní docházku nebo tuto povinnost má plnit.

(3) Podrobnosti o zvláštním způsobu plnění povinné školní docházky stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 22
Zařazování dětí do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči

(1) O zařazování dětí do základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, do zvláštní školy, do pomocné školy11) a do mateřské školy pro děti vyžadující zvláštní péči12) rozhoduje okresní národní výbor příslušný podle místa bydliště dítěte.

(2) Podrobnosti o zařazování dětí do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči stanoví ministerstvo školství po projednání s ministerstvem zdravotnictví České socialistické republiky a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

Hodnocení a klasifikace žáků

§ 22a

(1) Hodnocení a klasifikace žáků základních škol, středních škol a škol pro mládež vyžadující zvláštní péči je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

(2) Pravidla hodnocení a klasifikace žáků stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 22b

Vysvědčení vydaná školami ve Slovenské socialistické republice platí i v České socialistické republice.

§ 23
Výchovná opatření

(1) Za vzorné chování, za vzorné plnění povinnosti, za významný projev aktivity nebo za statečný čin může být žáku nebo učni udělena pochvala nebo jiné ocenění.

(2) Proviní-li se žák nebo učeň proti školnímu řádu, mohou se mu podle závažnosti provinění uložit některá z těchto výchovných opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; u žáků středních škol nebo zvláštních odborných učilišť, kteří splnili povinnou školní docházku, se může uložit též podmíněné vyloučení ze studia nebo vyloučení ze studia. O podmíněném vyloučení ze studia rozhoduje ředitel školy, o vyloučení ze studia rozhoduje krajský národní výbor, který školu odborně vede; jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje.

(3) Výchovná opatření uvedená v odstavci 2 se mohou ukládat do jednoho měsíce ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl pedagogický pracovník školy příslušný k uložení výchovného opatření, nebo, jde-li o vyloučení ze studia, krajský národní výbor, který školu odborně vede, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil.

(4) Pravidla chování žáků a učňů (školní řád), jakož i podrobnosti o druzích a stupních výchovných opatření stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 24
Přijímání ke studiu na středních školách

(1) O přijetí žáka do střední školy13) rozhoduje ředitel školy ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem.

(2) K posouzení studijních předpokladů uchazečů o studium na střední škole zřizuje ředitel školy se souhlasem krajského národního výboru přijímací komisi jako svůj poradní orgán.

(3) Uchazeč o studium na střední škole podává přihlášku ke studiu písemně ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem škole, kterou navštěvuje, nebo organizaci, s níž je v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu. Ředitel školy nebo vedoucí organizace postoupí přihlášku s připojenou osobní charakteristikou uchazeče ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem škole, na kterou se uchazeč hlásí.

(4) Pro přijetí žáka do střední školy jsou rozhodující jeho klasifikace ze základní školy nebo základní devítileté školy, jeho osobní charakteristika schválená ředitelem základní školy nebo základní devítileté školy nebo vedoucím organizace, s níž je v pracovním poměru nebo v obdobném pracovním vztahu, vyjádření lékaře o zdravotním stavu uchazeče a jeho zdravotní způsobilosti ke studiu a k výkonu povolání, na které se studiem připravuje a výsledek přijímací zkoušky, pokud je tato zkouška předepsána. Pro přijetí žáka do středního odborného učiliště je potřebné též vyjádření organizace, pro kterou má být žák připravován.

(5) V případech, kdy žák, který úspěšně ukončil základní školu a nemá ukončenou povinnou školní docházku, nebyl přijat ke studiu ve střední škole, do které se přihlásil nebo přihlášku ke studiu do střední školy nepodal, ani si nevybral žádnou školu, kterou mu krajský národní výbor nabídl v rámci volných míst ve středních školách v kraji, zahájí přijímací řízení z vlastního podnětu ředitel střední školy určené krajským národním výborem, v jehož územním obvodu plní nebo má plnit žák povinnou školní docházku

(6) Jestliže je to z hlediska přípravy žáka uvedeného v odstavci 5 vhodnější, určí na žádost žáka po vyjádření jeho zákonného zástupce střední školu jiný krajský národní výbor v dohodě s

příslušným krajským národním výborem;9c) v takovém případě zahájí přijímací řízení z vlastního podnětu ředitel takto určené střední školy.

(7) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může uchazeč podat do osmi dnů prostřednictvím ředitele školy odvolání k národnímu výboru, který školu odborně vede; ředitel školy nemůže o odvolání sám rozhodnout.

(8) Termíny pro podání přihlášky, termíny přijímací zkoušky, lhůtu k předání přihlášky řediteli střední školy a lhůtu, do které je ředitel této školy povinen rozhodnout, stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

(9) Ve zvlášť odůvodněných případech může ministr školství pravomocné rozhodnutí o nepřijetí ke studiu ve střední škole zrušit a rozhodnout, že uchazeč se přijímá ke studiu ve střední škole; pokud jde o střední zdravotnické školy, přísluší tato pravomoc ministru zdravotnictví České socialistické republiky.

§ 25
Stipendium a hmotné zabezpečení

(1) Stipendium a hmotné zabezpečení ze státních rozpočtových prostředků přiznává a odnímá žákům středních škol14) ředitel školy.

(2) Postup při přiznávání a odnímání stipendia a hmotného zabezpečení žáků stanoví ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 26
Přerušení studia

(1) Žákům středních škol a zvláštních odborných učilišť, kteří splnili povinnou školní docházku, může být z vážných důvodů osobních, zejména zdravotních, přerušeno studium, a to až na dobu dvou let. O přerušení studia rozhoduje ředitel školy. Po uplynutí doby přerušeného studia pokračuje žák v tom ročníku, ve kterém bylo studium přerušeno.

(2) Podrobnosti o přerušení studia stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

§ 26a
Změna studijního nebo učebního oboru a přestup na jinou školu

(1) V prvním a druhém ročníku studia ve střední škole nebo zvláštním odborném učilišti se umožňuje ze závažných důvodů změna studijního nebo učebního oboru; tuto změnu lze vázat na vykonání rozdílové zkoušky. Přestup na jinou školu téhož druhu se umožňuje ve všech ročnících studia ve střední škole nebo ve zvláštním odborném učilišti.

(2) Změna studijního nebo učebního oboru nebo přestup na jinou školu se povoluje v souladu s plánem přípravy pracovníků pro jednotlivé obory.

(3) Změnu studijního nebo učebního oboru v rámci téže školy povoluje ředitel školy; jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje. Přestup na jinou školu povoluje ředitel školy, do které se žák hlásí, po projednání s ředitelem školy, kterou žák navštěvuje; jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, i s organizací, pro kterou se žák připravuje, a pokud v důsledku přestupu na jinou školu má dojít ke změně této organizace, též v dohodě s organizací, pro kterou se má žák připravovat.14a)

(4) Ministerstvo školství stanoví obecně závazným právním předpisem bližší podmínky o změnách studijního nebo učebního oboru nebo přestupu na jinou školu.

§ 26a
Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

(1) Do vyššího ročníku postupuje žák, který prospěl.

(2) Žák, který neprospěl v období, kdy plní povinnou školní docházku, opakuje ročník.

(3) Žáku, který neprospěl v některém školním roce po splnění povinné školní docházky, může ředitel školy povolit opakování ročníku. Jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, opakování ročníku povoluje po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje.

(4) Podrobnosti o postupu žáka do vyššího ročníku a o opakování ročníku stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 27
Platnost vysvědčení vydaných cizozemskými školami

(1) Vysvědčení o maturitní nebo obdobné zkoušce vydané cizozemskou školou platí na území České socialistické republiky za rovnocenné vysvědčení absolventa školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání, je-li mezinárodní dohodou stanovena vzájemná rovnocennost vysvědčení a je-li vysvědčení opatřeno ověřovací doložkou. Ověřovací doložku vydává krajský národní výbor příslušný podle bydliště žadatele.

(2) Vysvědčení o maturitní nebo obdobné zkoušce vydané cizozemskou školou platí na území České socialistické republiky za rovnocenné vysvědčení absolventa školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání, není-li mezinárodní dohodou stanovena vzájemná rovnocennost vysvědčení, bylo-li uznáno (nostrifikace). Uznat lze jen vysvědčení vydané cizozemskou školou téže úrovně, jako jsou školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání. Uznání může být vázáno podmínkou, že žadatel vykoná doplňovací zkoušku. O uznání rozhoduje a ověřovací doložku vydává krajský národní výbor příslušný podle místa bydliště žadatele.

(3) Vysvědčení opatřené ověřovací doložkou vydanou příslušným orgánem Slovenské socialistické republiky platí také na území České socialistické republiky.

(4) Podrobnosti o rovnocennosti a podmínkách uznávání vysvědčení vydaných cizozemskými školami stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

Příspěvky na úhradu nákladů ústavní výchovy a ochranné výchovy

§ 28

(1) Na částečnou úhradu nákladů za péči poskytovanou mládeži ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy15) přispívají rodiče nebo jiné osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost, příspěvkem.

(2) O výši příspěvku v jednotlivých případech rozhoduje ředitel školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

(3) Výši příspěvku a způsob jeho úhrady stanoví ministerstvo školství v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány státní správy obecně závazným právním předpisem.

§ 29

(1) Mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou se poskytuje ošacení a kapesné a při jejím ukončení věcná pomoc.

(2) Výši kapesného a normy pro ošacení a věcnou pomoc stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a s ministerstvem financí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 30
Příspěvky na úhradu nákladů spojených s hmotnou péči o děti a mládež

(1) Jestliže se ve škole nebo školském zařízení zabezpečuje kromě bezplatné výchovy a vzdělávání i hmotná péče o dítě a mládež, přispívají rodiče nebo jiné osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost, příspěvkem na částečnou úhradu nákladů spojených s hmotnou péči.

(2) Výši příspěvku a způsob jeho úhrady stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem práce a sociální věcí České socialistické republiky a s ministerstvem financí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 31
Příspěvky na školní stravování

(1) Národní výbory zajišťují společné stravování dětem a mládeži navštěvující školy a školská zařízení ve školních a internátních jídelnách. Na úhradu nákladů na stravování dětí a mládeže přispívají rodiče nebo osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost.

(2) Výši příspěvku a podrobnosti týkající se organizace a provozu školních jídelen a internátních jídelen stanoví ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

ČÁST PÁTÁ
SPOLEČNÁ, ZÁVĚREČNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 32
Zřizování a správa součástí školy jako mimoškolního výchovného zařízení

Národní výbory mohou podle zvláštních předpisů16) zřídit jako mimoškolní výchovné zařízení školní družinu, školní klub, školní knihovnu, internát a domov mládeže, popřípadě jinou součást školy určenou ministerstvem školství, vyžaduje-li to účelnější organizace výchovně vzdělávací práce nebo jiný závažný důvod. Národní výbory vykonávají ve věcech správy těchto zařízení působnost, kterou mají jednotlivé stupně národních výborů při zřizování, zrušování, hospodářském zabezpečení, odborném vedení a inspekci výchovy a vzdělávání škol, jejichž součástí jinak tato zařízení jsou.

§ 32a
Vyučovací jazyk

(1) Vyučovacím jazykem je jazyk český nebo slovenský; ve slovenském jazyce se vyučuje ve školách (třídách) určených ministerstvem školství.16a)

(2) Ve školách nebo ve třídách zřízených pro žáky maďarské, německé, polské a ukrajinské (rusínské) národnosti je vyučovacím jazykem jejich mateřský jazyk.16a)

(3) Vyučuje-li se ve škole (třídě) v jiném vyučovacím jazyce než českém nebo slovenském, vyučuje se vždy též jazyku českému nebo slovenskému.

§ 32b
Sdružení rodičů a přátel školy

(1) K zajištění jednotného výchovného působení školy a rodiny a k plnění výchovně vzdělávacích cílů školy spolupracuje škola nebo školské zařízení úzce s rodiči a socialistickými organizacemi.

(2) Národní výbory dbají, aby se při školách a školských zařízeních jimi odborně vedených ustavilo sdružení rodičů a přátel školy (dále jen „sdružení“). Sdružení je socialistickou organizací a ustavuje se na společném shromáždění rodičů a přátel školy.

(3) Úkolem sdružení je pomáhat školám a školským zařízením v jejich výchovně vzdělávací práci, přispívat k jejich spojení se životem a prací lidu a aktivně se podílet na jejich zvelebování a napomáhat tak všestrannému rozvoji dětí a žáků.

(4) Národní výbory usměrňují činnost sdružení, jejich spolupráci se školami a školskými zařízeními, poskytují jim metodickou pomoc a kontrolují hospodaření s prostředky sdružení a správu jejich majetku. V těchto věcech je příslušný národní výbor, který odborně vede školu nebo školské zařízení, při němž je sdružení zřízeno.

(5) Podrobnosti o ustavování a činnosti, jakož i organizaci, hospodaření a zánik sdružení stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 32c
Vedlejší hospodářská činnost

(1) Školy a školská zařízení mohou se souhlasem národního výboru, který je odborně vede, vykonávat pro socialistické organizace různé práce a činnosti (dále jen „vedlejší hospodářská činnost“). Vedlejší hospodářská činnosti musí být v souladu s významem a zaměřením školy a školského zařízení a s jejich kádrovým, prostorovým a přístrojovým vybavením; nelze ji vykonávat na úkor poslání školy a školského zařízení a jejich úkolů.

(2) Prostředky získané vedlejší hospodářskou činností škol a školských zařízení se využívají pro jejich rozvoj.

(3) Ministerstvo školství stanoví obecně závazným právním předpisem bližší podmínky pro vykonávání vedlejší hospodářské činnosti po projednání s ministerstvem financí České socialistické republiky, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Českou plánovací komisí.

§ 32d
Vyučování za úplatu

(1) Občané mohou vyučovat za úplatu (dále jen „soukromé vyučování“), jen pokud jim bylo uděleno povolení; toto povolení uděluje nebo odnímá místní národní výbor, v jehož územním obvodu bude vyučování prováděno.

(2) Podmínky, za kterých se soukromé vyučování povoluje nebo povolení odnímá, výši odměny, jakož i obory, v nichž se může vyučovat, stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem

práce a sociálních věcí České socialistické republiky, ministerstvem financí České socialistické republiky, ministerstvem vnitra České socialistické republiky, ministerstvem kultury České socialistické republiky a Českým cenovým úřadem obecně závazným právním předpisem.

§ 32e
Vztah zákona k obecným předpisům o správním řízení

Obecné předpisy o správním řízení16b) se nevztahují na rozhodování podle § 7 odst. 2, § 11 odst. 4, § 23 odst. 1, § 23 odst. 2, nejde-li o rozhodování o podmíněném vyloučení ze studia nebo o vyloučení ze studia, § 24 odst. 5 a 6, jde-li o určení střední školy krajským národním výborem, a § 24 odst. 9.

§ 33
Rozsah působnosti zákona

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ustanovení vztahující se na základní školy, a na střední školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ustanovení vztahující se na střední školy.

(2) Tento zákon se nevztahuje na vysoké školy, vojenské školy, školy Sboru národní bezpečnosti a vojsk ministerstva vnitra, školy požární ochrany, školy Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, podniková a družstevní výchovná zařízení a výchovná zařízení společenských organizací.

(3) Působnost ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky podle zvláštních předpisů zůstává nedotčena.17)

§ 34
Zrušovací ustanovení

Zrušuje se ustanovení druhé a třetí věty § 31 odst. 2 zákona č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon)

§ 35
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1978.

Zákon České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, nabyl účinnosti dnem 1. července 1982. Zákon České národní rady č. 31/1984 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních, nabývá účinnosti dnem 1. září 1984, kromě ustanovení, kterým se mění a doplňuje § 24 zákona České národní rady o státní správě ve školství; toto ustanovení nabylo účinnosti dnem vyhlášení.

Kempný v. r.

1) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

2) § 3 odst. 2 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona ČNR č. 31/1984 Sb. (úplné znění č. 49/1984 Sb.).
§ 25 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 31/1983 Sb.).

3) § 57 vyhlášky č. 42/1966 Sb., o poskytování léčebně preventivní péče.4

4) § 10 odst. 3 a 4 zákona o národních výborech.

5) Vyhláška č. 42/1966 Sb.
Vyhláška č. 121/1974 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení.

6) § 34 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).

7) § 37 školského zákona.

7a) § 41 školského zákona.

8) § 52 odst. 2 a § 62 odst. 1 školského zákona.

9) § 14 a § 61 odst. 2 školského zákona.

9a) § 30 odst. 3 a § 32 odst. 4 školského zákona.

9b) § 61 odst. 2 školského zákona.

9c) § 19 odst. 2 školského zákona.

9d) § 61 odst. 1 školského zákona.

10) § 12 a 15 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

11) § 28 odst. 5 školského zákona.

12) § 5 odst. 5 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

13) § 7, 18, 19 a 35 školského zákona.

14) § 24 odst. 2 školského zákona.

14a) § 20 odst. 2 školského zákona.

15) § 23 až 31 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

16) § 45 školského zákona.

16a) § 3 školského zákona.

16b) Zákon č. 71/1967 Sb.

17) Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.